

Consultatie concept ontwerp nieuw box 3- stelsel vanaf 2027

Tax Alert | 13 september 2023

Inleiding

Op vrijdag 8 september jl. heeft de (demissionair) Staatssecretaris van Financiën een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin hij de kamer informeert over de vervolgstappen van het toekomstige box 3-stelsel. In de Kamerbrief kondigt hij ook een internetconsultatie aan die op dezelfde dag nog is geopend. Voor de consultatie zijn ook de concept parlementaire stukken gepubliceerd, waaronder een concept Voorstel van Wet. De bewindsman benadrukt dat de politieke keuze over de toekomst van box 3 voor een nieuw kabinet is, maar dat deze consultatie hierbij kan helpen, zodat de ingangsdatum van 1 januari 2027 vooralsnog nagestreefd kan worden. In deze Tax Alert zullen wij op hoofdlijnen ingaan op dit concept Voorstel van Wet.

Werkelijk rendement

De kern van het concept Voorstel van Wet is een box 3-heffing over werkelijk rendement. Het (demissionair) kabinet heeft hier reeds zijn voorkeur over uitgesproken. Bij de vormgeving van heffing over werkelijk rendement is veel discussie geweest over een vermogensaanwasbelasting of een vermogenswinstbelasting. In het concept Voorstel van Wet komen beide varianten aan de orde.

Als hoofdregel wordt een vermogensaanwasbelasting voorgesteld. Dat betekent dat jaarlijks direct rendement zoals renteopbrengst en dividend wordt belast, alsóók (on)gerealiseerde waardeontwikkelingen. Deze vorm van heffing is in de ogen van de staatssecretaris economisch het minst verstoring en voorkomt langdurig uitstel van betaling van belasting. Het nadeel is dat belastingheffing plaatsvindt over nog ongerealiseerde waardeinstijgingen. Daar staat wel tegenover dat ongerealiseerde verliezen mogen worden verrekend.

Voor onroerende zaken en voor bepaalde niet-beursgenoteerde aandelen (innovatieve start-ups, scale-ups en familiebedrijven) geldt een vermogenswinstbelasting. Dat betekent dat een eventuele waardeinstijging pas bij verkoop wordt belast. De heffing vindt eerder plaats als de belastingplichtige emigreert of overlijdt. Direct rendement, zoals huurinkomsten en dividenden, wordt jaarlijks in de heffing betrokken.

Een bedrijf wordt in het concept Voorstel van Wet aangemerkt als familiebedrijf als:

- 1) De belastingplichtige samen met familieleden tot en met de vierde graad ten minste 50% zeggenschap heeft;
- 2) De belastingplichtige of één van deze familieleden statutair bestuurder is; en
- 3) Geen sprake is van meer dan bijkomstig, dit is meer dan 10%, beleggen van vermogen.

Deze definitie is dermate beperkt dat in onze ogen nagenoeg geen enkel familiebedrijf met aandeelhouders in box 3 aan de gestelde voorwaarden kan voldoen. Wil deze regeling voor familiebedrijven doeltreffend en effectief zijn, zal deze definitie naar onze mening aangepast moeten worden.

Een definitie van 'innovatieve start-ups en scale-ups ontbreekt in het concept Voorstel van Wet. Er is aangegeven dat deze definitie nog geformuleerd zal worden.

Werkelijke kosten die verband houden met de verwerving, inning en behoud van het resultaat, zoals financieringskosten en onderhoud, zijn zowel onder de vermogenswinst- als vermogensaanwasbelasting aftrekbaar.

Naast de jaarlijkse huurinkomsten wordt eventueel eigen gebruik van een onroerende zaak jaarlijks forfaitair belast. De eventuele waardeinstijging van een onroerende zaak is, ook bij eigen gebruik, pas belast bij een verkoop (of emigratie of overlijden). Dit is anders als de

onroerende zaak voor eigen gebruik kwalificeert als een zogenaamde 'eerste woning sparen en beleggen'. Voorgesteld wordt dat hiervoor gekozen kan worden als sprake is van ten minste 70% eigen gebruik van de woning en de WOZ-waarde op het moment van deze keuze minder dan € 1,2 miljoen bedraagt. In dat geval geldt een ander forfait waarin onder andere rekening zal worden gehouden met (veronderstelde) kosten van schulden. Bij de vaststelling van dat forfait zal ook rekening gehouden worden met langjarige waardeontwikkeling en blijft het werkelijke resultaat bij verkoop buiten aanmerking.

Heffingvrij inkomen

Onder het forfaitaire box 3-stelsel geldt een drempel voor het heffingvrije vermogen. Voor zover het vermogen hieronder valt, vindt geen heffing in box 3 plaats. Bij de overstap naar heffing over werkelijk rendement past een heffingvrij inkomen beter. De hoogte van het heffingvrije inkomen moet nog worden bepaald.

Verliesverrekening

Het huidige box 3-stelsel kent geen verliesverrekening. Dit komt omdat het inkomen in box 3 niet negatief kan zijn. Onder het concept Voorstel van Wet is het wél mogelijk om een negatief inkomen te hebben. Daarom wordt voorgesteld om de mogelijkheid tot verliesverrekening in te voeren.

Een verlies in box 3 zou uitsluitend te verrekenen zijn met inkomsten in box 3. Dit is in overeenstemming met het huidige systeem voor box 1 en 2. Anders dan in box 1 en 2 zou verliesverrekening in box 3 voorwaarts onbeperkt mogelijk zijn. Er wordt nog een afweging gemaakt over de duur van de achterwaartse verliesverrekening. Het zou de voorkeur van het (demissionair) kabinet hebben om dit voor maximaal één jaar toe te staan, maar pas vanaf 2028.

Voor de verliesverrekening komt een nog te bepalen drempel te gelden. Verliezen onder deze drempel zijn niet verrekenbaar.

Tarief

Het belastingtarief in het nieuwe box 3-stelsel moet nog worden vastgesteld. Het voorstel is op dit moment om een vlak tarief te hanteren.

Administratieplicht

Een belangrijk onderdeel van de heffing over werkelijk rendement is de bijkomende administratieplicht. Onder het forfaitaire box 3-stelsel was het in beginsel niet nodig om een volledige administratie bij te houden. De staatssecretaris geeft aan dat dat met name anders zal zijn voor de bezittingen die onder de vermogenswinstbelasting vallen. Voor deze minder liquide bezittingen zal vereist zijn om soms vele jaren historische aankooprijzen en investeringen bij te houden. Het voorstel is daarom om een wettelijke administratieplicht in te voeren voor belastingplichtigen met box 3-vermogen.

Tijdspad

De internetconsultatie is op vrijdag 8 september jl. geopend en blijft open tot en met 20 oktober 2023. De staatssecretaris geeft aan dat als nu niet wordt gestart met de internetconsultatie, het bijna onmogelijk is om uiteindelijk een nieuw box 3-stelsel per 1 januari 2027 in te voeren. Om dit doel te halen moet de wet vóór 15 maart 2025 zijn aangenomen. Daarvoor moet het wetsvoorstel uiterlijk in de zomer van 2024 aanhangig worden gemaakt bij de Tweede Kamer. Of dit haalbaar is zal uiteraard moeten blijken.

Tot slot

De vervolgstappen voor het nieuwe box 3-stelsel liggen de komende weken voor ter consultatie. Zoals de staatssecretaris zelf al aangeeft, is de overstap naar heffing over werkelijk rendement

een ingrijpende beleidsmatige wijzigingen. Wij blijven de ontwikkelingen op de voet volgen.

Deze Tax Alert dient slechts ter algemene informatie en het pretendeert geen volledigheid en is geen fiscaal advies.

Meer informatie?

Voor vragen kunt u contact opnemen met onderstaande personen:

Willem Jan Vermeer
Partner EY Private
E: willem.jan.vermeer@nl.ey.com
T: +31 (0)88-407 84 58

Marieke Kopinsky
Partner EY Private
E: marieke.kopinsky@nl.ey.com
T: +31 (0)88-407 12 66

Roxana Bos
Partner EY Private
E: roxana.bos@nl.ey.com
T: +31 (0)88-407 84 43

Louis Leijssen
Partner EY Private
E: louis.leijssen@nl.ey.com
T: +31 (0)88-407 18 12

Hedwig van der Weerd
Associate Partner EY Private
E: hedwig.van.joolingen@nl.ey.com
T: +31 (0)88-407 26 74

Marcel Mertens
Associate Partner EY Private
E: marcel.mertens@nl.ey.com
T: +31 (0)88-407 36 83

EY | Building a better working world

EY exists to build a better working world, helping create long-term value for clients, people and society and build trust in the capital markets.

Enabled by data and technology, diverse EY teams in over 150 countries provide trust through assurance and help clients grow, transform and operate.

Working across assurance, consulting, law, strategy, tax and transactions, EY teams ask better questions to find new answers for the complex issues facing our world today.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. EY member firms do not practice law where prohibited by local laws. For more information about our organization, please visit ey.com.

© 2023 Ernst & Young Belastingadviseurs LLP.
All Rights Reserved.

This material has been prepared for general informational purposes only and is not intended to be relied upon as accounting, tax, legal or other professional advice. Please refer to your advisors for specific advice.
ey.com/nl